

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/1287/2015                 |
| Identifikačné číslo spisu: | 1112225733                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20.12.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jozef Kolcun             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:1112225733.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. G., bývajúceho v J., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o zaplatenie 995,82 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 148/2012, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 1. októbra 2014 sp. zn. 4 Co 558/2014, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. marca 2014 č. k. 8 C 148/2012-55 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 995,82 € od 11.7.2012 do 2.7.2013 a trovy právneho zastúpenia vo výške 296,40 €, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa voči žalovanej pôvodne domáhal zaplatenia sumy 995,82 € podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona č. 119/1990 Zb. ako paušálnej náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 8.1.1964 do 8.1.1969, kedy si žalobca vykonal uložený trest odňatia slobody. Keďže právny zástupca žalobcu žalobný návrh v časti istiny zobral späť z dôvodu dobrovoľného priznania vymáhanej istiny, súd prvej inštancie uznesením zo 7. augusta 2013 č. k. 8 C 148/2012-25 konanie o zaplatenie istiny vo výške 995,82 € zastavil. Keďže sa žalovaná dostala do omeškania so splnením nároku 11. júla 2012, súd prvej inštancie žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania posúdiac vec podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., § 563 Občianskeho zákonníka a podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a vyhodnotiac, že márnym uplynutím lehoty 6 mesiacov odo dňa, kedy si poškodený riadne uplatnil nárok postupom podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. konštatoval, že sa štát ako dlžník zo zodpovednostného vzťahu dostal do omeškania, a preto je o d o dňa nasledujúceho po uplynutí šesťmesačnej lehoty povinný žalobcovi zaplatiť úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne z vymáhanej sumy. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu vo výroku o trovách konania podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 1. októbra 2014 sp. zn. 4 Co 558/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a

žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že žalobcovi vznikol nárok na plnú náhradu trov konania, nakoľko žalovaná mu po podaní žalobného návrhu na súd žalovanú istinu uhradila, čo viedlo k čiastočnému zastaveniu konania na základe späťvzatia žalobného návrhu žalobcom pre správanie žalovanej. Uviedol, že v posudzovanej veci boli súdom prvej inštancie priznané trovy právneho zastúpenia jednoznačne vynaložené účelne, keďže sa žalobca v konaní pred súdom svojho práva na plnenie odškodnenia od žalovanej domohol. Žalobca bol oprávnený uplatniť si svoj nárok na odškodnenie v samostatnom konaní, nakoľko nie je namieste spochybňovať jeho dispozičnú voľnosť, a právo žalovať ním vybraný subjekt spôsobom, ktorý uzná za vhodný. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie R 28/1970, v zmysle ktorého jednotlivé zložky práva na náhradu škody, ktorými je vymedzený obsah náhrady škody, sa prejavujú ako samostatné čiastkové nároky, s touto ich samostatnosťou je nutné počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania, žalobca bol tak oprávnený si jednotlivými čiastkovými žalobami uplatniť jednotlivé nároky. Odvolací súd poznamenal, že žalovaná k podanému odvolaniu nedoložila doklady preukazujúce plné priznanie odmeny právnomu zástupcovi žalobcu v inom jeho súdnom konaní za identický úkon a z tohto dôvodu potom nemožno uvažovať o bezdôvodnom navýšení trov právneho zastúpenia. Zdôraznil, že je výlučne vecou slobodného rozhodnutia a vôle žalobcu, akým spôsobom rozhodne uplatniť si svoje práva. Uzavrel, že vzhľadom na dôvodnosť podanej žaloby prislúcha v tomto konaní žalobcovi právo na náhradu trov konania, spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia vo výške určenej súdom prvej inštancie v napadnutej časti, nakoľko i odvolací súd ich považoval za účelne vynaložené a ich výšku za správne určenú. K námietke žalovanej ohľadne nehospodárneho postupu právneho zástupcu žalobcu uviedol, že žiadnu nehospodárnosť nezistil. Poznamenal, že žiadne ustanovenie O.s.p. ani zákona o advokácii neukladá advokátovi, ktorého si účastník zvolil na zastupovanie v konaní, aby hospodárnosť a účelnosť svojho postupu pri zastupovaní účastníka prispôboval predstavám protistrany o hospodárnosti postupu v súdnom konaní. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) 22. decembra 2014 dovolaním. Prípustnosť dovolania odôvodnila § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedla § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (nesprávne právne posúdenie veci súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovolateľka v tom, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších inštancií sú arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. Nesúhlasila s názorom súdov, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože náhrada trov nemá smerovať k potrestaniu žalovaného a obohacovaniu s a na jeho úkor ale k tomu, aby sa oprávnenej strane kompenzovali náklady potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. Žalobca si uplatňuje nároky na odškodnenie samostatnými žalobami, avšak čo do právneho základu ide o jeden nárok na odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. Bola toho názoru, že právny zástupca žalobcu nepostupuje s odbornou starostlivosťou, ním realizované právne zastúpenie nevykazuje žiadne známky hospodárnosti a jeho konanie odporuje dobrým mravom. Na podporu svojich tvrdení poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 5 Co 598/2012, sp. zn. 5 Co 204/2013, na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 71/2013 a na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 988/2012. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a odkázal na obsah svojich doterajších prednesov. Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 598/2012, na ktoré žalovaná odkazuje bolo pre neústavnosť zrušené. Svoje nároky na trovy konania považoval za zákonné a opodstatnené. Dôvody uvádzané žalovanou podľa jeho názoru nezakladajú procesnú prípustnosť podaného dovolania a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená ministrom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému

nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (22. decembra 2014), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, proti ktorému podanie dovolania výslovne vylučovalo ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. Žalovaná namietala, že napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie sú nepreskúmateľné a arbitrárne. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

11. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá sice je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikaturou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp. zn. 3 M Cdo 16/2008, 6 Cdo 84/2010, 5 M Cdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prejednávaný prípad.

12. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatury Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

13. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej. Napokon žalovaná ani žiadnym konkrétnym spôsobom neuviedla v čom vidí nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatury ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. Ostatné námietky dovolateľky, ktorými spochybňovala rozhodnutia súdov o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia žalobcovi, z hľadiska obsahového spadajú pod činnosť spočívajúcu v právnom posudzovaní veci súdom, pri ktorej súd zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy (v danom prípade § 142 ods. 1 O.s.p.). Touto činnosťou súdu ale nedochádza k odňatiu možnosti strane sporu pred súdom konať, lebo právnym posúdením veci sa jej neodníma možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle vady uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď R 43/2003).

15. Napokon žalovaná výslovne uviedla ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci súdom (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), ktoré však je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu len v procesne prípustnom dovolaní (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Keďže dovolanie žalovanej nie je procesne prípustné, dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať.

16. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej vylučuje § 239 ods. 3 O.s.p., keďže vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. neboli zistené, najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.